

Nhiệm vụ và giải pháp xây dựng Đặc khu Phú Quý phát triển toàn diện, xanh và bền vững, trở thành hậu cứ vững chắc cho quần đảo Trường Sa
*** Đảng bộ đặc khu Phú Quý**

Đặc khu Phú Quý cách phường Phan Thiết 56 hải lý (120 km), diện tích tự nhiên 18,02km², là điểm trung chuyển tuyến hàng hải quốc tế, là “tiền đồn” bảo vệ vùng biển Nam Trung Bộ, là hậu cứ vững chắc cho quần đảo Trường Sa; gắn kết giữa phát triển kinh tế - xã hội với quốc phòng - an ninh, là điểm tựa tiếp tế, cứu hộ, cứu nạn và bảo vệ chủ quyền biển đảo. Đặc khu Phú Quý có lợi thế về thủy sản, năng lượng tái tạo (gió, mặt trời), du lịch biển đảo, đồng thời là nơi sinh sống của hơn 30.000 dân.

Trong nhiệm kỳ 2020 - 2025, Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân đặc khu Phú Quý đã đoàn kết một lòng, nỗ lực tổ chức thực hiện đạt được nhiều kết quả quan trọng; nổi rõ là:

- Kinh tế biển tiếp tục khẳng định vai trò chủ lực với sản lượng khai thác hải sản bình quân 30 - 35 nghìn tấn/năm; tổng số tàu cá hiện có trên toàn Đặc khu là 1.724 chiếc, 100% tàu cá đang hoạt động có lắp thiết bị giám sát hành trình và không vi phạm IUU.

- Du lịch - Dịch vụ có bước phát triển nhanh, đón hơn 527.000 lượt khách, doanh thu khoảng 375 tỷ đồng; hình thành nhiều sản phẩm du lịch đặc thù. Thương mại, dịch vụ chuyển biển đáng kể, điểm nhấn để có được dấu ấn này là nhờ Phú Quý được quy hoạch, công nhận khu du lịch cấp tỉnh và điểm nghẽn giao thông giữa đảo với đất liền được giải quyết căn bản (rút ngắn thời gian di chuyển từ 6 giờ xuống còn 2,5 giờ); thu hút được các dự án tàu cao tốc hành khách tuyến Phan Thiết - Phú Quý đi vào hoạt động ổn định, đáp ứng tốt nhu cầu đi lại của nhân dân và du khách.

- Kết cấu hạ tầng dân sinh kinh tế được Trung ương, tỉnh quan tâm đầu tư xây dựng như: Kè chống xói lở bảo vệ bờ biển, Hồ chứa nước mặt; triển khai giai đoạn 2 cảng Phú Quý với tổng số vốn 446 tỷ đồng; hệ thống điện, đường giao thông, nước sinh hoạt, trường học, y tế... đáp ứng nhu cầu phục vụ Nhân dân, cán bộ, chiến sĩ trên Đảo và phục vụ phát triển kinh tế, du lịch và quốc phòng - an ninh của Đặc khu.

- Lĩnh vực văn hóa - xã hội có nhiều chuyên môn tiên bộ, tỷ lệ trường học đạt chuẩn quốc gia tăng, 100% trẻ em đến trường đúng độ tuổi; bảo hiểm y tế toàn dân đạt 100%; y tế Quân - Dân y kết hợp được phát huy.

- Công tác bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu được quan tâm, đặc biệt là đã thu hút đầu tư và vận hành dự án “Nhà máy xử lý rác thải sinh hoạt - sản xuất phân hữu cơ đặc khu Phú Quý”, với quy mô công suất 70 tấn/ngày.

- Quốc phòng được đảm bảo và tăng cường; an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội được giữ vững; hàng năm, đều hoàn thành 100% chỉ tiêu giao quân; duy trì diễn tập khu vực phòng thủ; đảm bảo thế trận quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân được củng cố.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được nêu trên, đặc khu Phú Quý còn những khó khăn, thách thức, phần nào đã làm ảnh hưởng đến quá trình phát triển của địa phương, cụ thể:

- Hạ tầng kinh tế - xã hội chưa đồng bộ; hệ thống thu và xử lý nước mưa, nước thải chưa được đầu tư xây dựng; hệ thống đường giao thông, Trung tâm y tế Quân - Dân y được đầu tư xây dựng đã lâu nên xuống cấp; hệ thống mạng internet yếu, nên khó khăn trong thực hiện chuyển đổi số tại địa phương.

- Quy mô kinh tế còn nhỏ, lẻ, chủ yếu phụ thuộc vào khai thác thủy sản; giá trị gia tăng chưa cao.

- Biến đổi khí hậu, xói lở bờ biển, nước biển dâng đe dọa trực tiếp đến sinh kế và an toàn của Nhân dân.

Đảng bộ luôn xác định đặc khu Phú Quý có vị trí chiến lược quan trọng trong chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, là hậu cứ vững chắc cho quần đảo Trường Sa - vừa là nơi cung cấp hậu cần, kỹ thuật, vừa là cầu nối tiếp sức tinh thần, khẳng định tình cảm máu thịt của Nhân dân đối với Trường Sa. Đây không chỉ là trách nhiệm chính trị, quốc phòng mà còn là lựa chọn tất yếu để hội nhập và phát triển trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Vì vậy, Đảng bộ đặc khu Phú Quý đặt ra một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong thời gian tới là phát triển toàn diện, gắn kết chặt chẽ giữa kinh tế, văn hóa, xã hội với quốc phòng - an ninh; cụ thể là:

Một là, về kinh tế: Tiếp tục đẩy mạnh phát triển kinh tế biển theo hướng “xanh”, bền vững; tổ chức khai thác, đánh bắt hải sản gắn bảo tồn hệ sinh thái biển đạt chỉ tiêu từ 30.000 - 35.000 tấn/năm; đầu tư phát triển các cơ sở sơ chế, chế biến hải sản, dịch vụ hậu cần nghề cá, đặc biệt là xây dựng thương hiệu sản phẩm hải sản của địa phương, tăng cường công tác quản lý tàu cá, phòng chống khai thác IUU gắn với tăng cường bảo vệ nguồn lợi thủy sản, phối hợp triển khai khu vực bảo tồn và khôi phục hệ sinh thái biển. Tổ chức thực hiện hiệu quả Đề án phát triển du lịch Phú Quý; phát triển toàn diện các ngành dịch vụ, du lịch biển; phối hợp tổ chức các sự kiện, giải thi đấu thể thao quy mô cấp quốc gia, cấp tỉnh tại Đặc khu.

Hai là, đầu tư hạ tầng hiện đại: Tranh thủ tối đa các nguồn lực đầu tư, nhất là vốn Trung ương, tỉnh, vốn tư nhân để phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội. Đầu tư hoàn thiện cảng biển, khu neo đậu tàu thuyền tránh trú bão; hình thành trung tâm dịch vụ hậu cần nghề cá gắn với quốc phòng, an ninh. Huy động các nguồn lực đầu tư phát triển hạ tầng du lịch, cải tạo, nâng cấp các điểm du lịch. Đẩy mạnh mời gọi các thành phần kinh tế đầu tư: Tàu cao tốc hiện đại, khu phức hợp vui chơi - giải trí, hạ tầng thương mại hiện đại (trung tâm thương mại, siêu thị,...); cửa hàng tiện lợi, siêu thị mini;... Hoàn chỉnh cơ bản các công trình, dự án quan trọng, thiết yếu về kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội.

Ba là, bảo đảm an sinh xã hội: Đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất và trang thiết bị hiện đại đáp ứng yêu cầu khám, chữa bệnh cho Nhân dân, nâng cao chất lượng dịch vụ y tế; thực hiện hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia về y tế, dân số và dinh dưỡng. Triển khai đồng bộ các giải pháp để thực hiện bảo hiểm y tế toàn dân. Bố trí ngân sách đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị đồng bộ, theo hướng hiện

đại cho các trường học. Tăng cường đầu tư cải tạo, nâng cấp, xây dựng mới các công trình, dự án, thiết chế văn hóa, thể dục, thể thao, đáp ứng nhu cầu tập luyện thi đấu thể thao, rèn luyện sức khỏe của các tầng lớp Nhân dân; tăng cường huy động các nguồn lực cho sự nghiệp phát triển văn hóa, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa, truyền thống tốt đẹp, bản sắc xây dựng con người Phú Quý văn minh, thân thiện, nghĩa tình. Ưu tiên huy động nguồn lực phát triển sản xuất, xóa đói, giảm nghèo nhanh, bền vững. Thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội, đào tạo nghề và giải quyết việc làm. Thực hiện tốt cơ chế, chính sách hỗ trợ, khuyến khích các tổ chức, cá nhân tham gia đầu tư phát triển nhà ở xã hội.

Bốn là, kết hợp kinh tế với quốc phòng - an ninh: Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả các chính sách phát triển ngành thủy sản, tạo điều kiện cho ngư dân đầu tư công cụ, dụng cụ, trang thiết bị hiện đại phục vụ cho sản xuất, đánh bắt hải sản ở vùng biển xa, góp phần quan trọng trong bảo đảm an ninh - quốc phòng, khẳng định chủ quyền biển, đảo phù hợp với luật pháp quốc tế, góp phần ngăn chặn và hạn chế tàu thuyền nước ngoài xâm phạm vùng biển Việt Nam. Tiếp tục phát huy vai trò của lực lượng Dân quân tự vệ biển, đây không chỉ là lực lượng chủ chốt kiên trì bám biển khai thác hải sản, tích cực tham gia bảo vệ chủ quyền và an ninh biên giới biển, đảo mà còn tích cực thực hiện công tác tuyên truyền, vận động ngư dân chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, giúp bà con ngư dân phát triển sản xuất, giữ vững an ninh trật tự trên biển; là chỗ dựa vững chắc, tin cậy của ngư dân khi đánh bắt xa bờ nếu gặp tình huống bất trắc xảy ra.

Năm là, phát triển xanh, đây là giải pháp sống còn đối với đặc khu Phú Quý: Chú trọng công tác quản lý quy hoạch, bố trí, sắp xếp khu vực, không gian phát triển từng ngành kinh tế. Xây dựng hạ tầng đồng bộ, đô thị xanh, thông minh, phấn đấu hoàn thành xây dựng đô thị loại V vào năm 2030; tiếp tục quan tâm đầu tư hệ thống cấp nước sạch, xử lý rác thải, trồng cây xanh trên đảo; ứng dụng công nghệ số trong quản lý đô thị, phát triển các khu dân cư mới, gắn kết với chỉnh trang đô thị, hạ tầng xanh và công trình công cộng phục vụ dân sinh. Phát triển ngành thủy sản, hướng đến khai thác bền vững, truy xuất nguồn gốc, tuân thủ quy định quốc tế, góp phần nâng cao uy tín thủy sản Việt Nam gắn với tăng cường bảo vệ nguồn lợi thủy sản, phối hợp triển khai khu vực bảo tồn và khôi phục hệ sinh thái biển.

Sáu là, phát triển bền vững nhằm khẳng định vai trò của hậu cứ vững chắc cho quần đảo Trường sa: Phát triển kinh tế bền vững. Đa dạng hóa ngành nghề biển, nâng cao giá trị gia tăng, đổi mới mô hình tăng trưởng kinh tế truyền thống sang mô hình kinh tế xanh, kinh tế số với lộ trình phù hợp. Huy động tàu cá, các cơ sở sản xuất đầu tư cải tiến công nghệ chế biến hải sản, bảo quản sản phẩm, nâng cao chất lượng sản phẩm; duy trì tốt hoạt động của các cơ sở đóng, sửa chữa tàu thuyền, cung ứng dịch vụ nghề cá.

Phát triển nông nghiệp sinh thái, nông nghiệp hữu cơ, xanh, giảm phát thải nhà kính. Tăng cường ứng dụng công nghệ số, chuyển đổi số trong lĩnh vực nông nghiệp, công nghiệp, du lịch, thương mại và dịch vụ. Đẩy mạnh phát triển du lịch, dịch vụ sinh thái: phát triển du lịch nghỉ dưỡng, thể thao biển, du lịch cộng đồng; gắn du lịch với bảo tồn san hô, cảnh quan tự nhiên; xây dựng thương hiệu “Phú

Quý - Hòn ngọc xanh giữa biển Đông”.

Bây là, Tập trung lãnh đạo bảo đảm quốc phòng, giữ vững ổn định an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội: Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa việc củng cố, tăng cường quốc phòng - an ninh với phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng hậu cứ vững chắc cho Trường Sa: giữ vững 100% chỉ tiêu giao quân; xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; phát huy vai trò ngư dân trong bảo vệ chủ quyền biển đảo.

Đề đặc khu Phú Quý triển khai thực hiện hoàn thành tốt các nhiệm vụ đề ra và nhiệm vụ được cấp trên giao trong giai đoạn tới, xin có một số đề xuất, kiến nghị sau:

1. Đề nghị Trung ương, Tỉnh tiếp tục quan tâm đầu tư hạ tầng chiến lược:
 - Kè chống xói lở bảo vệ bờ biển phía Bắc của Đặc khu;
 - Hồ chứa nước mặt trên đảo;
 - Hệ thống thu nước mưa, nước thải và nhà máy xử lý nước thải;
 - Hệ thống cấp nước sạch sinh hoạt, điện lưới quốc gia, nâng cấp hệ thống viễn thông;
 - Nâng cấp, mở rộng hệ thống đường giao thông trên đảo và đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất Trung tâm Y tế quân - dân y đặc khu Phú Quý phục vụ dân sinh kinh tế và đảm bảo nhiệm vụ quốc phòng - an ninh trong mọi tình huống.
2. Hỗ trợ nguồn lực phát triển kinh tế biển, du lịch, ứng phó biến đổi khí hậu.
3. Xem xét ban hành cơ chế, chính sách đặc thù cho đặc khu Phú Quý biển đảo tiên tiêu, hậu cứ của Trường Sa.
4. Triển khai Đề án bảo tồn biển phù hợp tại Phú Quý.

Phát triển toàn diện, xanh và bền vững không chỉ là định hướng, mà còn là lời cam kết chính trị và trách nhiệm lịch sử của đặc khu Phú Quý đối với quần đảo Trường Sa. Xây dựng hậu cứ vững chắc chính là bảo đảm cho sự trường tồn của chủ quyền biển, đảo Việt Nam.

Với tất cả niềm tin và quyết tâm, Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân đặc khu Phú Quý sẽ tiếp tục đoàn kết một lòng, phát huy tiềm năng, lợi thế; phát triển toàn diện, xanh, bền vững; mãi mãi là điểm tựa, là hậu cứ vững chắc cho quần đảo Trường Sa, góp phần quan trọng vào sự phát triển chung của tỉnh Lâm Đồng trong giai đoạn mới và góp phần khẳng định vị thế Việt Nam trong khu vực và trên trường quốc tế.